

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A16_ČJ1-9_STARÉ_ŘECKÉ_BÁJE

Název:	Staré řecké báje
Autor:	Mgr. Zuzana Homolová
Škola:	Základní škola a Mateřská škola při lázních, Velké Losiny
Předmět/ročník:	Český jazyk/1.-9. ročník
Datum vytvoření :	Srpen 2012
Anotace:	Báje, práce s textem, spojování

Staré řecké báje

Český jazyk

Báje (mýty)

= jsou smyšleným vypravováním o životě bohů, přírodních jevech a jejich vzniku, původu světa, lidí a zvířat

(bohové bývají stejní jako lidé - mají své rozmary, dobré i špatné vlastnosti)

Př.: Eduard Petiška

– *Staré řecké báje a pověsti*

Prometheus (Eduard Petiška)

Bohové, shromáždění na hoře bohů, na Olympu, pozorovali nedůvěřivě pokolení lidí na zemi, které se naučilo od Prométhea práci, vědění i umění. Zvláště vládce všech bohů, Zeus, se mračil den ode dne víc a víc. Zavolal si Prométhea a řekl mu:

„Naučil jsi lidi pracovat a myslet, ale nenaučil jsi je ještě dobře, jak mají ctít bohy a jak jim obětovat, jak se jim klanět. Víš přece, že na bozích záleží, bude-li rok úrodný nebo chudý, navštíví-li zemi mor nebo blahobyť. Bohové vládnu nad osudy lidí. I já sám vrhám své blesky, kam se mi zachce. Jdi k lidem a řekni jim, aby nám obětovali, nebo je stihne náš hněv.“

„Lidé budou přinášet bohům oběti,“ odpověděl Prométheus, „ale ty, Die, si přijd' vybrat, co mají obětovat.“

Prométheus zabil býka, maso ukryl do býčí kůže a navrch položil žaludek. Na druhou hromadu dal kosti, ale obalil je tukem tak, že je nebylo vidět. Hromada kostí obalených tukem byla větší a zdála se i lepší. Sotva Prométheus všechno připravil, ucítil Zeus příjemnou vůni chystané oběti a sestoupil z nebes na zem k Prométheovi.

Prométheus spatřil Dia a zvolal:

„Bohové, vyberte si, který díl je vám milejší. Co, vládce bohů, vybereš, to budou smrtelní lidé obětovat.“

Co myslíš, kterou hromádku si Zeus vybral?

=> Zeus zvolil nalíčenou hromádku kostí, ale za trest potom sebral lidem oheň. Prométheus se vydal do jeho paláce na Olympu a tajně oheň lidem vrátil.

Zeus shlédl na zem a spatřil kouř stoupající z komínů. Rozhněval se zlým hněvem bohů. Ihned určil lidem nový trest. Zavolal k sobě chromého boha Héfaista, který byl vyhlášený umělec. Bydlil pod kouřícími sopkami, kde měl své dílný. Tomu poručil, aby zhotovil sochu krásné dívky. Héfaistos poslechl a zanedlouho stála před Diem nádherná socha, jakou svět neviděl.

Zeus jí vdechl život. Bohyně Athéna jí dala skvostný závoj, bělostné roucho a skvělý pás, bohyně krásy, Afrodita, jí dala nadpozemský půvab a Hermes, posel bohů, jí daroval živou řeč a milý úlisný hlas. Potom ji ověnčili. Zeus jí vložil do rukou zlatou schránku a nazval dívku Pandorou, vším obdařenou. Lstivý Hermes odvedl Pandoru na zem k Prométheovu bratru Epiméthovi.

Prométheus často bratra varoval, aby nepřijímal od bohů žádné dary. Ale Epimétheus při pohledu na krásnou Pandoru zapomněl na všechno varování a na všechny rady. Vlídne ji přijal do domu i se zlatou schránkou. Byl zvědav, co mu bohové ve schránce posílají, a požádal dívku, aby pozvedla víko.

Pandora ochotně schránku otevřela. Se svištěním, kvílením a nářkem vylétly ze zlaté schránky nemoci, bolesti, bída a strasti, zakroužili nad domem a rozletěly se po celém světě, jenž doposud neznal nic z takového zla. I Pandora se polekala a rychle víko zase přiklopila. Všechno zlé ze schránky vyletělo a zbyla v ní jen naděje.

Už víš, co znamená „otevřít Pandořinu skříňku“?

=> Přivolat nebo způsobit nějaké neštěstí.

Četl jsi pozorně? – Správně spoj:

Prométheus		Vypustila do světa nemoci
Pandora		Daroval lidem oheň
Zeus		Bůh ohně a kovářství
Héfaistos		Vládce všech bohů
Athéna		Bohyně krásy a lásky
Afrodita		Hora a sídlo bohů
Hermes		Bohyně moudrosti, umění
Olymp		Posel bohů

Použité zdroje:

PETIŠKA, E. *Staré řecké báje a pověsti*. Praha: Albatros, 1999.
ISBN 80-00-00707-X